

Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις: 2019-2020

Α' Μέρος - Απολογισμός

Ευαγγελία Λάμπρου
Ερευνήτρια – Στατιστικός

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC
Επιστημονικός Διευθυντής

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (Δ.Α.Α) και τη Fraport Greece που μας παρέιχαν τα στοιχεία της παρούσας μελέτης. Τυχόν λάθη στην επεξεργασία βαρύνουν εμάς.

Ευαγγελία Λάμπρου

Άρης Ίκκος

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία για τις αεροπορικές αφίξεις για τα έτη 2019 και 2020 βάσει των στοιχείων ιδιοκτησίας της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (Δ.Α.Α.) και της Fraport Greece. Τα αεροδρόμια στα οποία αναφέρονται τα στοιχεία είναι: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Χανιά, Κέρκυρα, Ζάκυνθος, Κεφαλονιά, Άκτιο, Ρόδος, Κως, Μύκονος, Σαντορίνη, Άραξος, Καλαμάτα, Σάμος, Σκιάθος, Καβάλα, Μυτιλήνη, Κάρπαθος, Χίος, Αγχίαλος, Ιωάννινα, Λήμνος, Σκύρος και Αλεξανδρούπολη.

Τα στοιχεία των περιφερειακών αεροδρομίων αφορούν σε αφίξεις επιβατών από το εξωτερικό, δηλαδή περιλαμβάνουν και κατοίκους Ελλάδας που επιστρέφουν από τα ταξίδια τους στο εξωτερικό. Τα συνολικά στοιχεία, διαφέρουν από αυτά που δημοσιεύουμε στα μηνιαία στατιστικά δελτία λόγω του ότι: α) αναλύονται δεδομένα περισσότερων αεροδρομίων (σε σχέση με αυτά που περιλαμβάνονται στα μηνιαία δελτία), β) τα στοιχεία υπόκεινται σε διαρκή ανανέωση και γ) τα στοιχεία του Δ.Α.Α. της παρούσας μελέτης αφορούν στο σύνολο των επιβατών ενώ στα στατιστικά δελτία αφορούν μόνο στους κατοίκους άλλων χωρών.

Επιτρέπεται αναδημοσίευση της μελέτης με την προϋπόθεση της αναφοράς τόσο στο INSETE ως πηγή της μελέτης όσο και στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (Δ.Α.Α) και τη Fraport Greece ως πηγές προέλευσης των στοιχείων.

Περιεχόμενα

1. Top-15 αγορών για το σύνολο των αεροδρομίων	4
2. Κίνηση ανά μήνα 2016-2020.....	6
3. Κίνηση ανά αεροδρόμιο	9
4. Top-15 αγορών για το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών	12
5. Top-15 αγορών για τα περιφερειακά αεροδρόμια.....	14
6. Top-15 πόλεων προέλευσης για τα περιφερειακά αεροδρόμια.....	16
Πίνακας 1: Top-15 χωρών προέλευσης 2019-2020	4
Πίνακας 2: Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις ανά Αεροδρόμιο 2019-2020	10
Πίνακας 3: Top-15 χωρών Προέλευσης στο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών 2019-2020	12
Πίνακας 4: Top-15 Χωρών Προέλευσης στα Περιφερειακά Αεροδρόμια 2019-2020	14
Πίνακας 5: Top-15 Πόλεων Προέλευσης 2019-2020	16
Γράφημα 1: Εξέλιξη Διεθνών Αεροπορικών Αφίξεων 2016-2020	6
Γράφημα 2: Απόλυτες Διαφορές και Ποσοστιαίες Μεταβολές Διεθνών Αεροπορικών Αφίξεων 2020	8
Γράφημα 3: Μεριδίο Αγοράς Αεροδρομίων 2020	11

Συμπεράσματα

- Ο συνολικός αριθμός των αεροπορικών αφίξεων το 2020 έφθασε τα 6,4 εκατ. παρουσιάζοντας μείωση -73,3%/-17,6 εκατ. σε σχέση με το 2019 όπου είχαν καταγραφεί 24 εκατ. επιβάτες
- Ειδικότερα, τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο καταγράφηκε αύξηση κατά 11% και 8% αντίστοιχα στις αφίξεις προμηνύοντας μια εντυπωσιακή αύξηση για το 2020, όμως το ξέσπασμα της πανδημίας ανέτρεψε αυτή την εικόνα. Τον Απρίλιο και το Μάιο όλοι τα αεροδρόμια παρέμειναν κλειστά εξαιτίας του γενικού απαγορευτικού (lockdown) που επιβλήθηκε στην Ελλάδα, για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού. Η εικόνα παρέμεινε η ίδια και τον Ιούνιο. Μεταξύ Ιουλίου και Οκτωβρίου η μείωση κυμάνθηκε από -58% τον Αύγουστο έως -72% τον Ιούλιο, . Τέλος, μετά το νέο lockdown στις αρχές Νοεμβρίου 2020, η εικόνα επιδεινώθηκε και πάλι (-89% τον Νοέμβριο και -88% τον Δεκέμβριο).
- Η Γερμανία διατηρήθηκε στην πρώτη θέση των διεθνών αεροπορικών αφίξεων καθώς κατέγραψε τη μικρότερη μείωση σε σύγκριση με τις υπόλοιπες υπό ανάλυση χώρες. Ειδικότερα από τη Γερμανία καταγράφηκε μείωση -59,2% έναντι -73,3% του μέσου όρου.
- Γενικότερα η γερμανόφωνη αγορά εμφάνισε τη μικρότερη μείωση, ενδεικτικά: Ελβετία -59,8%, Αυστρία -62,4% και Γερμανία -59,2%.
- Η Σουηδία και η Ρωσία για πρώτη φορά την τελευταία πενταετία βρέθηκαν εκτός top-15.
- Το Ισραήλ κατέγραψε μείωση -86,9% ενώ καταγράφηκαν μόλις 94 χιλ. αεροπορικές αφίξεις.
- Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στο ΔΑΑ παρουσίασαν μείωση κατά -6,2 εκατ. και στο αεροδρόμιο του Ηρακλείου κατά -2,4 εκατ. Αθροιστικά αντιστοιχούν στο 50% της συνολικής μείωσης του 2020, -18 εκατ. αφίξεις.
- Ο Αύγουστος αποτέλεσε το μήνα κορύφωσης των αεροπορικών αφίξεων. Το 2020 καταγράφηκαν 1,7 εκατ. αφίξεις αντιστοιχώντας μόλις σε 42% των αεροπορικών αφίξεων που καταγράφηκαν τον Αύγουστο του 2019.
- Οι διεθνείς αφίξεις στα πρώτα πέντε αεροδρόμια αντιπροσωπεύουν το 73% του συνόλου των διεθνών αφίξεων του 2020. Ειδικότερα, Αθήνα/38%, Ηράκλειο/14% Θεσσαλονίκης/11%, Ρόδος/9% και Κέρκυρα/6%.

1. Top-15 αγορών για το σύνολο των αεροδρομίων

Τα μεγέθη της επιβατικής κίνησης για το 2020 αποκαλύπτουν το πλήγμα της πανδημίας στον ελληνικό τουρισμό. Ο συνολικός αριθμός των αφίξεων έφθασε τα 6,4 εκατ. παρουσιάζοντας μείωση -73,3%/-17,6 εκατ. σε σχέση με το 2019 όπου είχαν καταγραφεί 24 εκατ. επιβάτες. Στον πίνακα 1 αποτυπώνονται για τα έτη 2019 και 2020 οι αεροπορικές αφίξεις επιβατών από το εξωτερικό και οι αντίστοιχες μεταβολές τους (τόσο απόλυτες όσο και ποσοστιαίες) των 15 πρώτων χωρών προέλευσης, για το σύνολο των αεροδρομίων της Ελλάδας.

Πίνακας 1: Top-15 χωρών προέλευσης 2019-2020

Θέση Κατάταξης 2020	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2019-2020	Χώρες	Επιβάτες 2019	Επιβάτες 2020	Διαφορά 2019-2010	% Διαφορά 2018-2019
1	—	Γερμανία	4.059.241	1.657.134	-2.402.107	-59,2%
2	—	Ην. Βασίλειο	4.026.432	1.166.844	-2.859.588	-71,0%
3	▲	Γαλλία	1.385.437	452.613	-932.824	-67,3%
4	▼	Ιταλία	1.890.931	351.251	-1.539.680	-81,4%
5	—	Ολλανδία	1.148.212	328.532	-819.680	-71,4%
6	—	Πολωνία	969.203	312.105	-657.098	-67,8%
7	—	Κύπρος	837.287	284.759	-552.528	-66,0%
8	▲	Ελβετία	703.436	282.878	-420.558	-59,8%
9	▲	Αυστρία	606.945	228.335	-378.610	-62,4%
10	▲	Βέλγιο	575.531	160.289	-415.242	-72,1%
11	▲	Τσεχία	449.792	110.309	-339.483	-75,5%
12	▲	Δανία	507.457	107.863	-399.594	-78,7%
13	▼	Ισραήλ	714.786	93.964	-620.822	-86,9%
14	▲	Ρουμανία	281.875	86.878	-194.997	-69,2%
15	▲	Ισπανία	449.174	80.422	-368.752	-82,1%
<i>Top-15 χωρών</i>			<i>18.605.739</i>	<i>5.704.176</i>	<i>-12.901.563</i>	<i>-69,3%</i>
Σύνολο			23.995.165	6.404.898	-17.590.267	-73,3%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Στην πρώτη θέση των επιβατών προέλευσης διατηρήθηκε η αγορά της Γερμανίας με 1,7 εκατ. αφίξεις, παρουσιάζοντας τη μικρότερη ποσοστιαία μείωση από τις υπό ανάλυση χώρες μείωση(-59,2%) αλλά την δεύτερη μεγαλύτερη(-2,4 εκατ.) σε απόλυτα μεγέθη. Στη δεύτερη θέση διατηρήθηκε το Ην. Βασίλειο το 2020 με 1,2 εκατ. επιβάτες παρουσιάζοντας την μεγαλύτερη μείωση σε απόλυτες διαφορές - 2,8 εκατ. και από τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες (-71,0%). Ακολούθησε στη τρίτη θέση η Γαλλία με 453 χιλ. αφίξεις και στην τέταρτη η Ιταλία με 351 χιλ. αφίξεις παρουσιάζοντας μειώσεις -933 χιλ./-67,3% και -1,5 εκατ./-81,4% αντίστοιχα. Η Ιταλία λόγω της μεγαλύτερης μείωσης που κατέγραψε σε σχέση με τη Γαλλία έχασε μία θέση στον πίνακα κατάταξης, θέση την οποία κέρδισε η Γαλλία στον αντίστοιχο πίνακα.

Η πεντάδα συμπληρώνεται με την Ολλανδία, που διατήρησε την πέμπτη θέση με 329 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -71,4%/-820 χιλ. επιβάτες. Από τις πέντε πρώτες χώρες προέρχεται το 62% των επιβατών που αφίχθησαν στην Ελλάδα το 2020.

Στην έκτη θέση με 312 χιλ. αφίξεις διατηρήθηκε η Πολωνία, καταγράφοντας μείωση -657 χιλ./-67,8%. Η Κύπρος κατέγραψε μείωση -553 χιλ./-66,0% και διατηρήθηκε στην έβδομη θέση με 285 χιλ. επιβάτες. Η Ελβετία ανέβηκε στην όγδοη θέση κερδίζοντας δύο θέσεις στον πίνακα κατάταξης με 283 χιλ. αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -421 χιλ./-59,8%.

Στην ένατη θέση ανέβηκε η Αυστρία, κερδίζοντας τρεις θέσεις στον πίνακα κατάταξης σε σχέση με το 2019, με 228 χιλ. καταγράφοντας μείωση -379 χιλ./-62,4%. Τρεις θέσεις επίσης κέρδισε και το Βέλγιο ανεβαινοντας στη δέκατη θέση με 160 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -415 χιλ./-72,1%. Οι δέκα πρώτες χώρες αντιστοιχούν σε 82% των επιβατών που αφίχθησαν στην Ελλάδα το 2020.

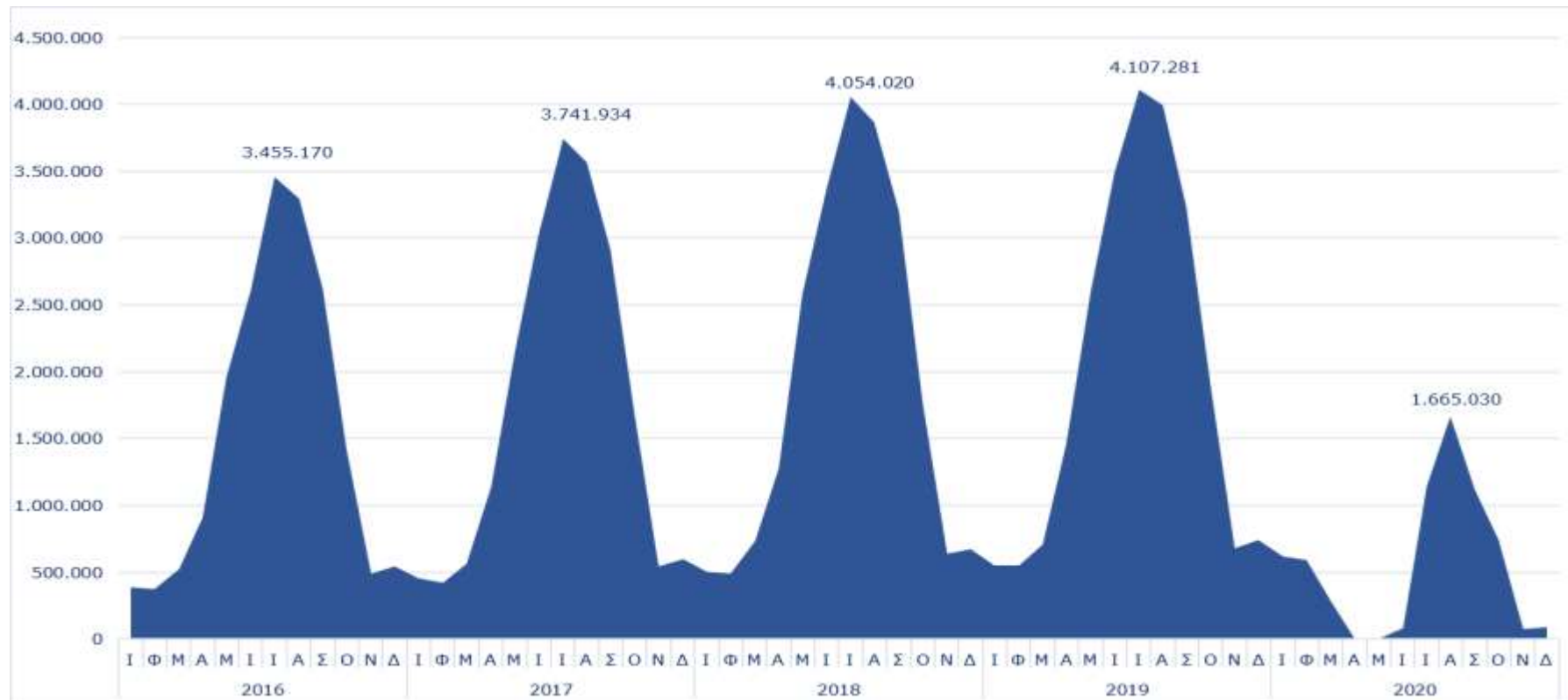
Μείωση κατέγραψαν και οι υπόλοιπες χώρες που συμπληρώνουν το top-15 στο πίνακα κατάταξης. Στην 11^η θέση βρίσκεται η Τσεχία, κερδίζοντας 5 θέσεις σε σύγκριση με το 2019, καταγράφοντας 110 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση κατά -340 χιλ./-75,5% και στη 12^η θέση η Δανία παρουσιάζοντας μείωση -400 χιλ./-78,7% με μόλις 108 χιλ. επιβάτες. Από τις υπόλοιπες υπό ανάλυση χώρες οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις ήταν λιγότερες από 100 χιλιάδες.

Το Ισραήλ υποχώρησε στη 13^η θέση στον πίνακα κατάταξης, χάνοντας τέσσερις θέσεις σε σύγκριση με το 2019, παρουσιάζοντας μείωση -621 χιλ./-86,9%. Στις δύο τελευταίες θέσεις βρίσκονται η Ρουμανία και η Ισπανία κερδίζοντας εφτά και δύο θέσεις αντίστοιχα στον πίνακα κατάταξης. Από την Ρουμανία καταγράφηκε μείωση -195 χιλ./-69,2% και από την Ισπανία -369 χιλ./-82,1%. Στο top-15 των χωρών του πίνακα 1 αντιστοιχεί στο 89% των επιβατών για το 2020.

2. Κίνηση ανά μήνα 2016-2020

Στο γράφημα 1 αποτυπώνεται η μηνιαία κίνηση των διεθνών αεροπορικών αφίξεων την περίοδο 2016-2020 στην Ελλάδα. Ο μήνας αιχμής των αεροπορικών αφίξεων το 2020 είναι ο Αύγουστος σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη που ήταν ο Ιούλιος. Τον Αύγουστο του 2020 καταγράφηκαν 1,7 εκατ. αεροπορικές αφίξεις που αντιστοιχούν στο 17,9% του συνόλου του 2020. Αντίθετα ο μήνας με τη χαμηλότερη κίνηση, εξαιρώντας τον Μάρτιο και τον Απρίλιο λόγω του γενικού απαγορευτικού που είχε επιβληθεί στην Ελλάδα, ήταν ο Νοέμβριος με μόλις 74 χιλ. επιβάτες που αντιστοιχούν στο 1,1% του συνόλου του 2020.

Γράφημα 1: Εξέλιξη Διεθνών Αεροπορικών Αφίξεων 2016-2020

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE

Την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2020 καταγράφηκαν 6,4 εκατ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις έναντι 24 εκατ. της περιόδου Ιανουαρίου Δεκεμβρίου 2019, παρουσιάζοντας μείωση κατά -73,3%/-17,6 εκατ. αφίξεις. (Πίνακας 1).

Ειδικότερα, τον Ιανουάριο του 2020 καταγράφηκαν 617 χιλ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις έναντι 555 χιλ. το 2019, παρουσιάζοντας αύξηση κατά +11,1%/+61 χιλ. αφίξεις ενώ τον Φεβρουάριο καταγράφηκαν 592 χιλ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις έναντι 549 χιλ. το 2019, παρουσιάζοντας αύξηση κατά +7,9%/+43 χιλ. αφίξεις προμηνύοντας μια εντυπωσιακή αύξηση για το 2020.

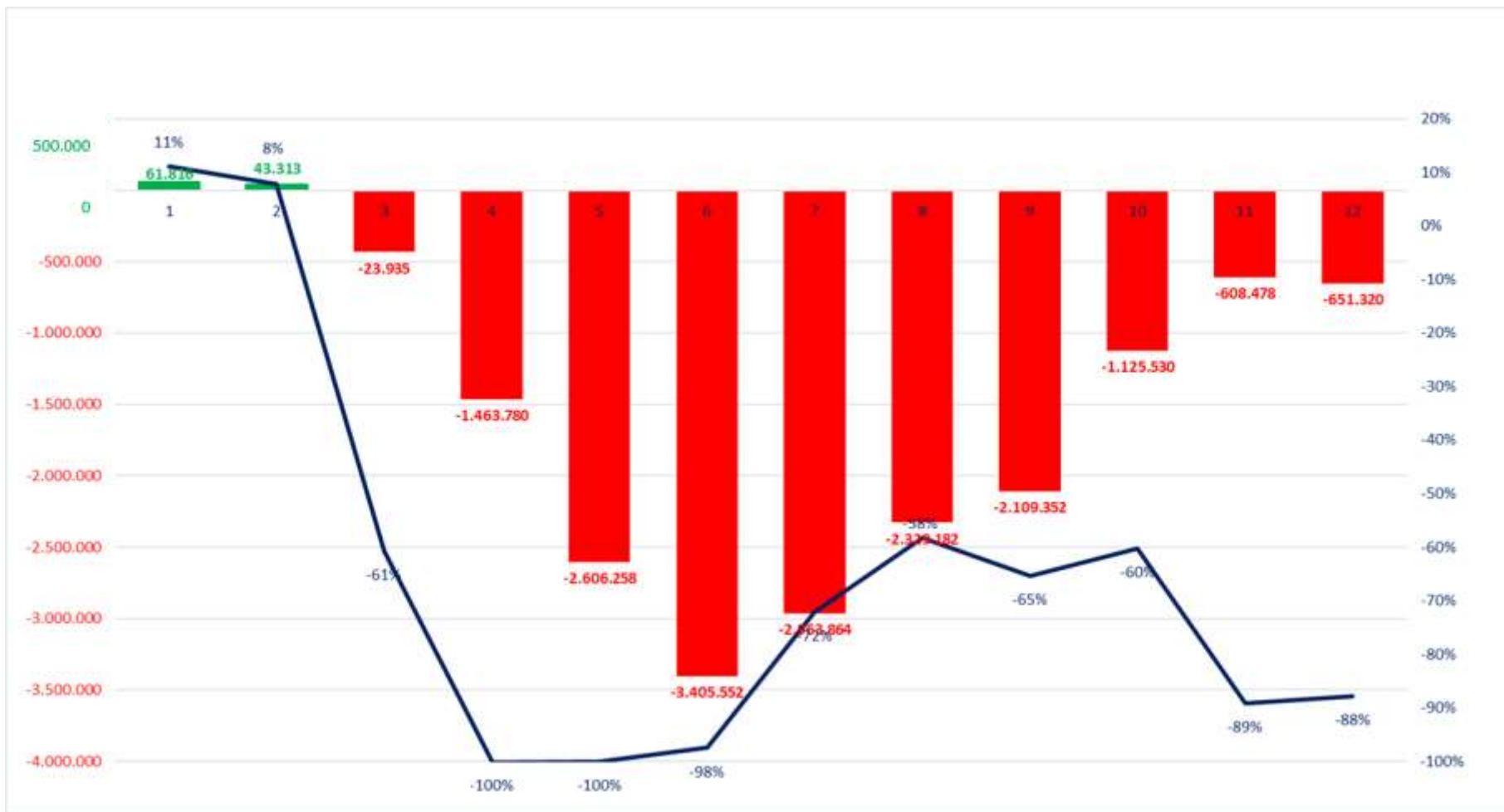
Το ξέσπασμα της πανδημίας ανέτρεψε αυτή την εικόνα. Τον Μάρτιο καταγράφηκε μείωση κατά -60,7%/-432 χιλ. και καταγραφήκαν μόλις 279 χιλ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Τον Απρίλιο και το Μάιο όλοι τα αεροδρόμια παρέμειναν κλειστά εξαιτίας του γενικού απαγορευτικού (lockdown) που επιβλήθηκε στην Ελλάδα, λόγω του κορωνοϊού. Η εικόνα παρέμεινε η ίδια και τον Ιούνιο όπου η μείωση ανήλθε σε -97,5%/-3,4 εκατ.

Με την έναρξη της τουριστικής σεζόν τον Ιούλιο η εικόνα παρουσίασε μια βελτίωση: τον Ιούλιο η μείωση ήταν -72,2%/-3 εκατ. αφίξεις. Τον Αύγουστο καταγράφηκαν 1,7 εκατ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -2,3 εκατ./-58,3%. Τον Σεπτέμβριο του 2020, καταγράφηκαν 1,1 εκατ. διεθνείς αεροπορικές παρουσιάζοντας μείωση -2,1 εκατ./-65,4% ενώ τον Οκτώβριο του 2020 καταγράφηκαν 741 χιλ. αφίξεις έναντι 1,9 εκατ. του Οκτωβρίου του 2019 παρουσιάζοντας μείωση -2,1 εκατ./-65,4%.

Τέλος, μετά το νέο lockdown αρχές Νοεμβρίου 2020, τον Νοέμβριο καταγράφηκαν 74 χιλ. αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -89,2%/-608 χιλ. και τον Δεκέμβριο 90 χιλ. ενώ καταγράφηκε μείωση -87,8%/-651 χιλ. αφίξεις.

Γράφημα 2: Απόλυτες Διαφορές (αριστερός άξονας) και Ποσοστιαίες Μεταβολές (δεξιός άξονας) Διεθνών Αεροπορικών Αφίξεων ανά μήνα 2020

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE Intelligence

3. Κίνηση ανά αεροδρόμιο

Στον πίνακα 2 αποτυπώνεται η διεθνής κίνηση αφίξεων το 2019 και 2020 ανά αεροδρόμιο. Όλα τα αεροδρόμια παρουσίασαν μείωση το 2020 ενώ μεικτή ήταν η εικόνα στον πίνακα κατάταξης.

Η Αθήνα παρέμεινε στην πρώτη θέση με 2,5 εκατ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -6,4 εκατ./-72,1% το 2019. Ακολούθησε το Ηράκλειο με 892 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -2,3 εκατ./-72,6%, ενώ στην τρίτη θέση ανέβηκε η Θεσσαλονίκη με 711 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -1,6 εκατ./-69,2%. Στην τέταρτη θέση υποχώρησε η Ρόδος με 2,4 εκατ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -1,7 εκατ./-74,7%. Η πεντάδα συμπληρώνεται με την Κέρκυρα με 409 χιλ. επιβάτες που κατέγραψε μείωση 1 εκατ. επιβάτες/-72,0%.

Στην έκτη θέση το 2020 διατηρήθηκε το αεροδρόμιο της Κω με 333 χιλ. επιβάτες (-863 χιλ./-72,1%) ενώ στην έβδομη θέση παρέμειναν τα Χανιά με 205 χιλ. καταγράφοντας μείωση κατά -951 χιλ./-82,3%. Στην όγδοη θέση βρέθηκε το αεροδρόμιο της Ζακύνθου με 200 χιλ. (-658 χιλ./ -76,7%), στην ένατη το αεροδρόμιο της Σαντορίνης 145 χιλ. (-385 χιλ./-72,7%) και στη δέκατη το αεροδρόμιο της Μυκόνου 139 χιλ. (-355 χιλ./-71,9%). Τα υπόλοιπα αεροδρόμια της Ελλάδας δέχτηκαν λιγότερους από 100 χιλιάδες επιβάτες.

Οι διεθνείς αφίξεις στα πρώτα πέντε αεροδρόμια αντιπροσωπεύουν το 73% του συνόλου των διεθνών αφίξεων (Γράφημα 3). Ειδικότερα, η Αθήνα δέχτηκε το 38% των εισερχόμενων διεθνών αεροπορικών αφίξεων το 2020. Στην δεύτερη θέση βρέθηκε το Ηράκλειο με 14% και στην τρίτη θέση η Θεσσαλονίκη με 11%. Στην τέταρτη θέση βρέθηκε η Ρόδος με 9% και ακολούθησε η Κέρκυρα με 6%.

Στην έκτη θέση βρίσκεται η Κως με 5% και ακολούθησαν τα Χανιά και η Ζάκυνθος με 3% αντίστοιχα. Τέλος, η δεκάδα συμπληρώνεται με τη Σαντορίνη και την Μύκονο με μόλις 2%.

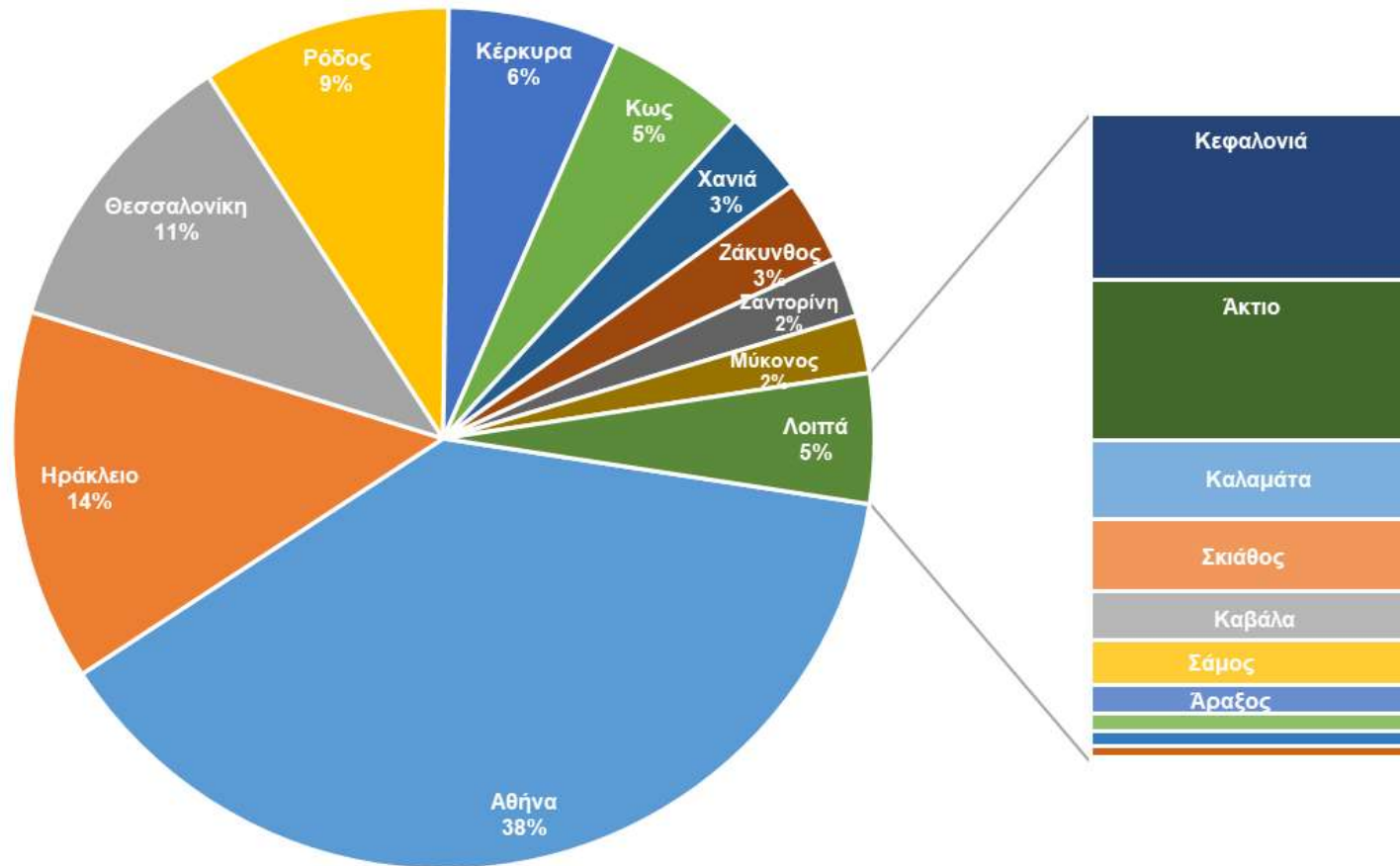
Οι αφίξεις στην πρώτη δεκάδα των αεροδρομίων αντιστοιχούν στο 96% των συνολικών διεθνών αεροπορικών αφίξεων το 2020.

Πίνακας 2: Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις ανά Αεροδρόμιο 2019-2020

Θέση Κατάταξης 2020	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2019-2020	Αεροδρόμια	Επιβάτες 2019	Επιβάτες 2020	Διαφορά 2019-2020	% Διαφορά 2019-2020
1	▬	Αθήνα	8.810.593	2.457.743	-6.352.850	-72,1%
2	▬	Ηράκλειο	3.256.490	892.777	-2.363.713	-72,6%
3	▲	Θεσσαλονίκη	2.307.587	711.061	-1.596.526	-69,2%
4	▼	Ρόδος	2.365.520	599.606	-1.765.914	-74,7%
5	▬	Κέρκυρα	1.463.288	409.981	-1.053.307	-72,0%
6	▬	Κως	1.196.217	333.387	-862.830	-72,1%
7	▬	Χανιά	1.156.644	205.148	-951.496	-82,3%
8	▬	Ζάκυνθος	858.059	200.356	-657.703	-76,7%
9	▬	Σαντορίνη	529.658	144.741	-384.917	-72,7%
10	▬	Μύκονος	493.209	138.706	-354.503	-71,9%
11	▬	Κεφαλονιά	334.336	79.226	-255.110	-76,3%
12	▬	Άκτιο	303.641	77.185	-226.456	-74,6%
13	▲	Καλαμάτα	151.807	38.045	-113.762	-74,9%
14	▼	Σκιάθος	192.791	35.046	-157.745	-81,8%
15	▲	Καβάλα	128.247	23.263	-104.984	-81,9%
16	▼	Σάμος	147.591	21.611	-125.980	-85,4%
17	▲	Άραξος	83.180	13.993	-69.187	-83,2%
18	▼	Κάρπαθος	97.805	8.270	-89.535	-91,5%
19	▬	Μυτιλήνη	66.563	7.112	-59.451	-89,3%
20	▬	Αγχίαλος	23.742	5.134	-18.608	-78,4%
21	▲	Λήμνος	9.587	1.501	-8.086	-84,3%
22	▲	Σκύρος	3.075	948	-2.127	-69,2%
23	▲	Αλεξανδρούπολη	39	39	0	0,0%
24	▬	Χίος	797	15	-782	-98,1%
25	▼	Ιωάννινα	14.699	4	-14.695	-100,0%
Σύνολο			23.995.165	6.404.898	-17.590.267	-73,3%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Γράφημα 3: Μεριδίο Αγοράς Αεροδρομίων 2020

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE Intelligence

4. Top-15 αγορών για το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών

Το σύνολο των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στο Δ.Α.Α. για το 2020 εκτιμάται σε μόλις 2,5 εκατ. έναντι 8,8 εκατ. το 2019, καταγράφοντας μείωση -72,1%/-6,4 εκατ. επιβάτες. Στον πίνακα 3 αναλύονται οι 15 κυριότερες αγορές για το 2020, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 83% των επιβατών το 2020. Όλες οι χώρες του πίνακα παρουσίασαν μεταβολή της θέσης κατάταξης τους, με εξαίρεση τη Γερμανία. Αναλυτικότερα η Γερμανία το 2020 αποτέλεσε τη μεγαλύτερη αγορά για το Δ.Α.Α. με 371 χιλ. επιβάτες, παρουσιάζοντας μείωση -572 χιλ./-60,6%. Στην δεύτερη θέση ανέβηκε το Ηνωμένο Βασίλειο με 274 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -530 χιλ./-65,9% ενώ στην τρίτη θέση ανέβηκε η Γαλλία με 223 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -389 χιλ./-63,7%.

Πίνακας 3: Top-15 χωρών Προέλευσης στο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, 2019-2020

Θέση Κατάταξης 2020	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2019-2020	Χώρες	Επιβάτες 2019	Επιβάτες 2020	Διαφορά 2019-2020	% Διαφορά 2019-2020
1	■	Γερμανία	943.911	371.692	-572.219	-60,6%
2	▲	Ην. Βασίλειο	804.425	274.144	-530.281	-65,9%
3	▲	Γαλλία	612.260	222.428	-389.832	-63,7%
4	▲	Κύπρος	553.642	196.525	-357.117	-64,5%
5	▼	Ιταλία	872.284	184.372	-687.912	-78,9%
6	▲	Ελβετία	374.273	141.743	-232.530	-62,1%
7	▲	Ολλανδία	305.780	120.570	-185.210	-60,6%
8	▲	Αυστρία	161.690	92.369	-69.321	-42,9%
9	▼	Ισπανία	389.485	78.484	-311.001	-79,8%
10	▼	Τουρκία	444.476	67.914	-376.562	-84,7%
11	▲	Βέλγιο	194.554	66.749	-127.805	-65,7%
12	▼	Ισραήλ	261.437	65.442	-195.995	-75,0%
13	▲	Ρουμανία	173.765	53.047	-120.718	-69,5%
14	▼	Πολωνία	201.029	51.111	-149.918	-74,6%
15	▲	Αίγυπτος	149.823	48.405	-101.418	-67,7%
<i>Top-15 χωρών</i>			<i>6.442.834</i>	<i>2.034.995</i>	<i>-4.407.839</i>	<i>-68,4%</i>
Σύνολο			8.810.593	2.457.743	-6.352.850	-72,1%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Μία θέση στον πίνακα κατάταξης κέρδισε η Κύπρος με τις αφίξεις να ανέρχονται σε 197 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -357 χιλ./-64,5%. Από τις υπόλοιπες υπό ανάλυση χώρες, η Ιταλία παρουσίασε τη μεγαλύτερη μείωση σε απόλυτες διαφορές -688 χιλ. και υποχώρησε από τη δεύτερη θέση το 2019 στην πέμπτη θέση το 2020. Ειδικότερα οι επιβάτες από την Ιταλία υποχώρησαν σε 184 χιλ. έναντι 872 χιλ. το 2019. Οι πέντε πρώτες χώρες αντιστοιχούν σε 51% των επιβατών του Δ.Α.Α. για το 2020.

Η Ελβετία και η Ολλανδία ανέβηκαν δύο θέσεις εκάστη στον πίνακα κατάταξης. Συγκεκριμένα από την Ελβετία καταγράφηκαν 142 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -233 χιλ./-62,1% και από την Ολλανδία 121 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -185 χιλ./-60,6%. Στην όγδοη θέση, κερδίζοντας δέκα θέσεις στην κατάταξη, βρέθηκε η Αυστρία με 92 χιλ. επιβάτες, σημειώνοντας την μικρότερη μείωση -69 χιλ./-42,9%, από τις υπό ανάλυση χώρες. Ακολούθησε στην ένατη θέση η Ισπανία (+2 θέσεις) με 78 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -311 χιλ./-79,8%. Τέλος, η δεκάδα συμπληρώθηκε με την Τουρκία, η όποια έχασε τέσσερις θέσεις στην κατάταξη, με 68 χιλ. αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -377 χιλ./-84,7%. Οι δέκα πρώτες χώρες αντιστοιχούν σε 71% των επιβατών του Δ.Α.Α. για το 2020.

Στην 11η βρέθηκε το Βέλγιο, ανεβαίνοντας 3 θέσεις στην κατάταξη με 67 χιλ. αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -128 χιλ./-65,7%. Το Ισραήλ έχασε μια θέση στον πίνακα κατάταξης και βρέθηκε στην 12^η με 65 χιλ. επιβάτες (-196 χιλ./-75%). Αντίθετα η Ρουμανία κέρδισε δύο θέσεις, με 53 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -121 χιλ./-69,5%.

Η Πολωνία κατέγραψε μείωση -150 χιλ./-74,6%, με 51 χιλ. επιβάτες χάνοντας μία θέση στην κατάταξη. Τέλος, η Αίγυπτος βρέθηκε στο top-15 με μόλις 48 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -101 χιλ./-67,7%. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα απουσιάζουν από το top-15 για πρώτη φορά μετά το 2016, αφού το 2020 καταγράφηκαν μόλις 38 χιλ. αφίξεις σημειώνοντας μείωση -211 χιλ./-82,0%.

5. Top-15 αγορών για τα περιφερειακά αεροδρόμια

Στα περιφερειακά αεροδρόμια το 2020 καταγράφηκαν σε 3,9 εκατ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -11,2 εκατ./-74% σε σχέση με το 2019. Η εικόνα των χωρών που παρουσιάζονται στον πίνακα 4 ήταν μεικτή.

Πίνακας 4: . Top-15 Χωρών Προέλευσης στα Περιφερειακά Αεροδρόμια, 2019-2020

Θέση Κατάταξης 2020	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2019-2020	Χώρες	Επιβάτες 2019	Επιβάτες 2020	Διαφορά 2019-2020	% Διαφορά 2019-2020
1	▲	Γερμανία	3.115.330	1.285.442	-1.829.888	-58,7%
2	▼	Ην. Βασίλειο	3.222.007	892.700	-2.329.307	-72,3%
3	▲	Πολωνία	768.174	260.994	-507.180	-66,0%
4	▲	Γαλλία	773.177	230.185	-542.992	-70,2%
5	▼	Ολλανδία	842.432	207.962	-634.470	-75,3%
6	▼	Ιταλία	1.018.647	166.879	-851.768	-83,6%
7	▲	Ελβετία	329.163	141.135	-188.028	-57,1%
8	▲	Αυστρία	445.255	135.966	-309.289	-69,5%
9	▲	Τσεχία	394.655	96.306	-298.349	-75,6%
10	▲	Βέλγιο	380.977	93.540	-287.437	-75,4%
11	▲	Κύπρος	283.645	88.234	-195.411	-68,9%
12	▼	Δανία	394.832	75.861	-318.971	-80,8%
13	▲	Ουγγαρία	114.902	38.132	-76.770	-66,8%
14	▲	Ρουμανία	108.110	33.831	-74.279	-68,7%
15	▼	Ισραήλ	453.349	28.522	-424.827	-93,7%
<i>Top-15 χωρών</i>			<i>12.644.655</i>	<i>3.775.689</i>	<i>-8.868.966</i>	<i>-70,1%</i>
Σύνολο			15.184.572	3.947.155	-11.237.417	-74,0%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETTE Intelligence

Η μεγαλύτερη αγορά για τα περιφερειακά αεροδρόμια το 2020 ήταν η Γερμανία με 1,3 εκατ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -1,8 εκατ./-58,7%. Το Ην. Βασίλειο υποχώρησε στη δεύτερη θέση κατάταξης το 2020, με 892 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -2,3 εκατ./-72,3%.

Στην τρίτη θέση ανέβηκε η Πολωνία κερδίζοντας τρεις θέσεις σε σύγκριση με το 2019. Συγκεκριμένα από την Πολωνία καταγράφηκαν 261 χιλ. αφίξεις παρουσιάζοντας μείωση -507 χιλ./-66%. Στην τέταρτη θέση ανέβηκε η Γαλλία με 230 χιλ. επιβάτες (-543 χιλ./-70,2%) ενώ στην πέμπτη θέση υποχώρησε η Ολλανδία με 208 χιλ. επιβάτες (-634 χιλ./-75,3%). Οι δύο πρώτες χώρες αντιστοιχούν σε 55% των επιβατών στα περιφερειακά αεροδρόμια το 2020, ενώ οι ακόλουθες τρεις μόλις σε 18%.

Η Ιταλία χάνοντας τρεις θέσεις υποχώρησε στην έκτη θέση του πίνακα κατάταξης με μόλις 167 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -852 χιλ. -83,6%. Στην έβδομη θέση, κερδίζοντας οκτώ θέσεις στον πίνακα κατάταξης ανήλθε η Ελβετία με 141 χιλ. αφίξεις σημειώνοντας μείωση -188 χιλ./-57,1% και στην όγδοη θέση ανήλθε η Αυστρία, κερδίζοντας 2 θέσεις, με 136 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -309 χιλ./-69,5%. Στην ένατη θέση, κερδίζοντας τρεις θέσεις στον πίνακα κατάταξης ανήλθε η Τσεχία με 96 χιλ. αφίξεις σημειώνοντας μείωση -298 χιλ./-75,6% και στην δέκατη θέση ανήλθε το Βέλγιο, κερδίζοντας 3 θέσεις, με 93 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -287 χιλ./-75,4%. Οι αφίξεις από τις δέκα πρώτες χώρες αντιστοιχούν σε 89% των αφίξεων που καταγράφηκαν στα περιφερειακά αεροδρόμια το 2020.

Η Κύπρος κερδίζοντας πέντε θέσεις στον πίνακα κατάταξης βρέθηκε στην 11^η θέση με 88 χιλ. επιβάτες (-195 χιλ./-68,9%). Κατά μία θέση υποχώρησε η Δανία με 76 χιλ. (-319 χιλ./-80,8%) σε αντίθεση με την Ουγγαρία και τη Ρουμανία οι οποίες κέρδισαν πέντε θέσεις αντίστοιχα και εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στο top-15. Ειδικότερα από την Ουγγαρία καταγράφηκαν 38 χιλ. αφίξεις και από την Ρουμανία 33 χιλ. καταγράφοντας μείωση -77 χιλ./66,8% και -74 χιλ./-68,7% αντίστοιχα. Τέλος, το Ισραήλ υποχώρησε στην τελευταία θέση του top-15, χάνοντας έξι θέσεις, καταγράφοντας μείωση -425 χιλ./- 93,7% φτάνοντας μόλις τους 29 χιλ. επιβάτες.

Στο top-15 των χωρών αντιστοιχεί το 96% των επιβατών που καταγράφηκαν στα περιφερειακά αεροδρόμια για το 2020.

6. Top-15 πόλεων προέλευσης για τα περιφερειακά αεροδρόμια

Σύμφωνα με τον πίνακα 5 που αποτυπώνει το top-15 των πόλεων προέλευσης στα περιφερειακά αεροδρόμια, καταγράφηκαν 3,9 εκατ. επιβάτες για το 2020, σημειώνοντας μείωση κατά -74,0%/-11,2 εκατ. σε σχέση με το 2019 (15,1 εκατ. επιβάτες). Όλες οι πόλεις του πίνακα 5 παρουσίασαν μείωση. Αξιοσημείωτη είναι η εμφάνιση 6 γερμανικών πόλεων στο top-15 αναδεικνύοντας τη δυναμική της γερμανικής αγοράς για τον ελληνικό τουρισμό.

Πίνακας 5: Top-15 Πόλεων Προέλευσης 2019-2020

Θέση Κατάταξης 2020	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2019-2020	Χώρες	Επιβάτες 2019	Επιβάτες 2020	Διαφορά 2019-2020	% Διαφορά 2019-2020
1	■	Λονδίνο	1.478.581	457.850	-1.020.731	-69,0%
2	▲	Ντίσελντορφ	506.250	218.578	-287.672	-56,8%
3	▲	Φρανκφούρτη	444.558	183.978	-260.580	-58,6%
4	■	Μόναχο	510.886	182.823	-328.063	-64,2%
5	▼	Άμστερνταμ	630.193	171.728	-458.465	-72,7%
6	▼	Μάντσεστερ	606.284	169.038	-437.246	-72,1%
7	▲	Παρίσι	393.521	146.643	-246.878	-62,7%
8	▲	Βερολίνο	286.408	120.499	-165.909	-57,9%
9	▲	Βαρσοβία	237.102	119.144	-117.958	-49,7%
10	■	Βιέννη	345.748	117.518	-228.230	-66,0%
11	■	Στουτγκάρδη	307.089	110.445	-196.644	-64,0%
12	▲	Ζυρίχη	179.218	84.023	-95.195	-53,1%
13	▼	Πράγα	304.561	79.524	-225.037	-73,9%
14	▲	Αμβούργο	174.170	76.459	-97.711	-56,1%
15	▲	Αννόβερο	198.194	73.783	-124.411	-62,8%
<i>Top-15 πόλεων</i>			<i>6.602.763</i>	<i>2.312.033</i>	<i>-4.290.730</i>	<i>-65,0%</i>
Σύνολο			15.183.929	3.946.682	-11.237.247	-74,0%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ και Fraport Greece-Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Βλ. Παράρτημα

Στην πρώτη θέση το 2020 με βάση τον αριθμό των επιβατών, βρίσκεται το Λονδίνο με 458 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση - 1 εκατ./-69%.

Στη δεύτερη θέση, κερδίζοντας τρεις θέσεις στον πίνακα κατάταξης βρέθηκε το Ντίσελντορφ εμφανίζοντας μείωση -288 χιλ./-56,8%. Στην τρίτη θέση κερδίζοντας πέντε θέσεις στον πίνακα κατάταξης ανέβηκε η Φρανκφούρτη εμφανίζοντας μείωση -261 χιλ./-58,6%. Στην τέταρτη θέση διατηρήθηκε το Μόναχο με 183 χιλ. επιβάτες εμφανίζοντας οριακή μείωση -328 χιλ./-64,2%.

Το Άμστερνταμ με 172 χιλ. επιβάτες υποχώρησε στην πέμπτη θέση, χάνοντας τρεις θέσεις, καταγράφοντας μείωση -458 χιλ./-72,7%. Οι πέντε πρώτες πόλεις αντιστοιχούν σε 31% των επιβατών στα περιφερειακά αεροδρόμια το 2020.

Στην έκτη θέση (από την τρίτη το 2019), βρέθηκε το Μάντσεστερ με 169 χιλ. επιβάτες, καταγράφοντας μείωση -437 χιλ./-72,1%.

Στην έβδομη θέση ανέβηκε το Παρίσι κερδίζοντας δύο θέσεις στην κατάταξη με 147 χιλ. επιβάτες καταγράφοντας μείωση -247 χιλ./-62,7% και στην όγδοη θέση κερδίζοντας έξι θέσεις στην κατάταξη ανέβηκε το Βερολίνο, με 120 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -166 χιλ./-57,9%. Από τη Βαρσοβία καταγράφηκαν 119 χιλ. επιβάτες παρουσιάζοντας μείωση -118 χιλ./-49,7%. Στη δέκατη θέση το 2019 διατηρήθηκε η Βιέννη, καταγράφοντας μείωση -228 χιλ./-66%. Οι δέκα πρώτες πόλεις αντιστοιχούν σε 48% των επιβατών στα περιφερειακά αεροδρόμια το 2020.

Η Στουτγκάρδη διατηρήθηκε στην 11^η με 110 χιλ. επιβάτες (-197 χιλ./-64%). Η Ζυρίχη με 84 χιλ. επιβάτες ανέβηκε στην 12^η στον πίνακα κατάταξης, από την 14^η του 2019 καταγράφοντας μείωση -95 χιλ./-53,1%. Κατά μία θέση υποχώρησε η Πάργα καταγράφοντας μείωση -225 χιλ./-73,9%. Στις δύο τελευταίες θέσεις ανέβηκαν δύο γερμανικές πόλεις το Αμβούργο και το Αννόβερο κερδίζοντας 14 και 8 θέσεις αντίστοιχα στον πίνακα κατάταξης. Ειδικότερα από το Αμβούργο καταγράφηκαν 76 χιλ. αφίξεις και από το Αννόβερο 74 χιλ., ενώ και οι συνδέσεις κατέγραψαν μείωση 98 χιλ./-56,1% και -124 χιλ./-62,8% αντίστοιχα.

Οι διεθνείς αφίξεις από το top-15 των πόλεων αντιστοιχούν στο 59% του συνόλου στα περιφερειακά αεροδρόμια για το 2020.

Πηγές

Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας: <http://www.ypa.gr/>

Διεθνής Αερολιμένα Αθηνών: <https://www.aia.gr/traveler/>

Fraport Greece: <https://www.fraport-greece.com/ell/>

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης: «Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ» με κωδικό MIS 5000993, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση ΕΣΠΑ 2014-2020”** και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

